

**Zákon č. 252/2023 Sb. ze dne 13. července 2023,
kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění
pozdějších předpisů s účinností od 1. 1. 2024.**

Souhrn hlavních novinek novely zákona o místních poplatcích:

1. Poplatek ze psů § 2

K ustanovením týkajících se poplatku ze psů byl přidán odstavec 5, který přesně definuje poplatkové období pro tento poplatek jako **kalendářní rok**.

To, že poplatek ze psů je roční poplatek, doposud ze zákona vyplývalo, ale nebylo to tam nikdy přímo explicitně vyjádřeno.

2. Poplatek z pobytu § 3

Z důvodu odstranění rozdílů mezi jednotlivými skupinami klientů lázeňských zařízení byla nově, na základě ustanovení § 3a odst. 2 písm. b), do **předmětu poplatku z pobytu zařazena i komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče**.

Obec má však nadále možnost tyto osoby osvobodit od poplatku z pobytu v obecně závazné vyhlášce obce.

Doposud (do 31. 12. 2023) byla zpoplatněna pouze příspěvková lázeňská léčebně rehabilitační péče a komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče danému poplatku nepodléhala.

3. Stanovení poplatku § 11 odst. 1 písm. a), b)

Nově lze poplatek dle § 11 odst. 1 písm. a, b, **vyměřit bez vydání rozhodnutí, pouze jeho předepsáním do evidence poplatků**, v případě, kdy byla splněna ohlašovací povinnost a v konkrétním případě není pochybnost o výši poplatky, a to nejen v případě, kdy je ke dni splatnosti zcela zaplacen, ale také v případě, kdy k jeho úhradě došlo opožděně, až po datu splatnosti, ale stále ještě před vydáním rozhodnutí o vyměření poplatku (vydáním platebního výměru nebo hromadného předpisného seznamu).

Tímto ustanovením se ruší vaše povinnost vystavit platební výměr či hromadný předpisný seznam i v případě, kdy došlo k úhradě předpisu po datu splatnosti a založit do spisu. Předepsání do evidence poplatků v programu KE04 Příjmové agendy pak představuje vytvoření předpisu v odpovídající částce pro daného poplatníka na daný rok.

4. Stanovení poplatku § 11 odst. 2 písm. a), b), c)

Naopak § 11 odst. 2 písm. a), b), c), striktně vymezuje, v jakém případě je nedoplatek **nutné vyměřit vždy** platebním výměrem či hromadným předpisným seznamem.

Jedná se o situace, kdy:

- poplatek nebyl zcela uhrazen ke dni splatnosti, ani opožděně, tedy po datu splatnosti, ale stále ještě před vydáním rozhodnutí o vyměření poplatku (platebního výměru či hromadného předpisného seznamu)
- se jedná o poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, kde v obecně závazné vyhlášce obce je jako základ daného poplatku zvolen "základ dle hmotnosti" (§ 10k odst. 1 písm. a) nebo "základ dle objemu" (§ 10k odst. 1 písm. b)
- je proti poplatníkovi vedeno insolvenční řízení

5. Doměření poplatku § 11 odst. 3

Nově lze **poplatek, který nebyl stanoven ve správné výši, doměřit**.

Doměření se však netýká případů, kdy nebylo vyměřeno platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem, ale došlo pouze k předepsání dané částky do evidence poplatků v nesprávné výši.

Opakovaně lze doměřit poplatek pouze v případě, kdy se dozvíte nové skutečnosti, které jste nemohli znát v okamžiku vydání původního rozhodnutí nebo v případě, kdy poplatník změní své původní ohlášení.

Opakovaným doměřením se rozumí situace, kdy u daného předpisu daného poplatníka již v minulosti došlo k doměření rozhodnutím, tedy situace, kdy jde o třetí a další stanovení daného poplatku daného poplatníka.

6. Žádost o vyměření poplatku rozhodnutím § 11a

Nově si **poplatník může** po uplynutí poplatkového období (u ročních poplatků to je kalendářní rok), ale ještě před vydáním platebního výměru či hromadného předpisného seznamu, **požádat o vyměření poplatku**. Dodržení správného procesního postupu je důležité pro zachování práv poplatníka. Podle § 11 zákona o místních poplatcích platilo (před účinností zák. č. 252/2023 Sb.), že není-li poplatek zaplacen včas, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem. V některých případech rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dokonce dovedl povinnost správce poplatku vydat platební výměr i v případě, že poplatník uhradí poplatek včas, ale vyjádří nesouhlas s poplatkovou povinností.¹ Uzavřel, že: „Odmítnutí vydat ve sporném případě platební výměr by ve svém důsledku mohlo vést k rezignaci poplatníka na jakoukoliv právní obranu, nebo poplatníka nutilo stát se neplatičem o čelit hrozbě zvýšení místního poplatku až na trojnásobek“. Vydání platebního výměru je tak důležité i proto, aby měl poplatník možnost se postupu úřadu bránit. Při nesouhlasu s platebním výměrem má poplatník totiž možnost podat odvolání a případně i správní žalobu proti rozhodnutí o odvolání. Nově je tedy v zákoně zakomponováno ustanovení, kdy poplatkový subjekt je oprávněn ve lhůtě pro stanovení poplatku požádat správce poplatku o vyměření poplatku rozhodnutím. Správce poplatku na žádost vyměří poplatkovému subjektu poplatek rozhodnutím, a to nejdříve po uplynutí poplatkového období. V jeho odůvodnění se vypořádá s případnými důvody uvedenými v žádosti. K dřívějšímu vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků (§ 11 novely zákona) se nepřihlíží. Na poplatek se v takovém případě hledí, jako by nebyl vyměřen.

7. Společná ustanovení pro stanovení poplatku § 11b odst. 2 a 3

Pro nedoplatky vzniklé po datu 1. 1. 2024, které budou stanoveny rozhodnutím (platebním výměrem či hromadným předpisným seznamem), budou tato **rozhodnutí splatná ve lhůtě 30 dnů ode dne oznámení (doručení) tohoto rozhodnutí**.

Tato lhůta je, kromě poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem dle hmotnosti nebo se základem dle objemu, považována za "**náhradní lhůtu splatnosti**".

Znamená to, že např. platební výměr, na vzniklý nedoplatek na místním poplatku ze psa za rok 2024, který bude doručen dlužníkovi dne 15. dubna 2025 bude splatný 30 dnem po doručení, tedy 15. května 2025. Tento výpočet splatnosti platebního výměru či hromadného předpisného seznamu bude platný pouze pro nedoplatky vzniklé po vydání novely zákona o místních poplatcích 1. 1. 2024! Nedoplatky vzniklé před tímto datem se budou řídit legislativou platnou v okamžiku jejich vzniku.

Ale v případě, kdy si poplatník požádá o vytvoření platebního výměru, a toto rozhodnutí je vydáno přede dnem splatnosti podle obecně závazné vyhlášky obce, je rozhodnutí (platební výměr) splatný v den splatnosti uvedený v dané vyhlášce.

např. Je-li v obecně závazné vyhlášce obce uveden jako "Datum splatnosti" daného poplatku "31. 3. následujícího roku", nebude platební výměr na nedoplatek za rok 2024, o který si poplatník požádal na začátku roku 2025, a který mu byl doručen 10. 1. 2025, splatný 9. 2. 2025, ale 31. 3. 2025.

8. Společná ustanovení pro stanovení poplatku § 11b odst. 4

Novelou zákona o místních poplatcích teď bude výslovně řečeno, že **lhůta pro stanovení poplatku u poplatku s roční periodou, začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce, který bezprostředně následuje po uplynutí daného poplatkového období** (tedy kalendářního roku).

tzn. u nedoplatku ročního poplatku za rok 2024, s datem splatnosti 31. 3. 2024, nezačíná běžet lhůta, ve které musíte daný nedoplatek stanovit (vyměřit) dnem 1. 4. 2024, ale až 1. 1. 2025. Lhůta pro stanovení poplatku dle § 148 odst. 1 Daňového řádu jsou 3 roky. Dle tohoto ustanovení, nelze poplatek stanovit po uplynutí této lhůty a daný nedoplatek se tak stává nevymahatelným.

9. Zvýšení poplatku § 11c

Správce poplatku může nově zvýšit poplatek (v případě, kdy nebyl uhrazen včas, nebo v celé částce) až **na dvojnásobek rozdílu mezi částkou poplatku, která měla být uhrazena a částkou již uhrazenou do původního dne splatnosti poplatku**. V případě, kdy došlo k opožděné úhradě předpisu až po datu splatnosti a nedoplatek nebyl dosud vyměřen, může být zvýšení stanoveno platebním výměrem nejpozději do 1 roku ode dne opožděné úhrady. Ale zvýšení poplatku nelze stanovit, pokud již uplynula lhůta pro stanovení poplatku (3 roky). Nově lze zvýšení vyměřit i samostatným platebním výměrem. Vyměřené zvýšení je pak **splatné ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí** o zvýšení poplatku. Nově se v zákoně používá název "**Zvýšení**", pro původní "Navýšení".

10. Vztah k insolvenčnímu řízení § 11d

Novela také nově upravuje způsob, jakým posuzovat **roční poplatky vzhledem k insolvenčnímu řízení**. Tedy, jak rozdělit roční poplatkové období tak, aby v insolvenčním řízení byla uplatněna výše ročního poplatku odpovídající ročnímu období, ve kterém nastaly účinky rozhodnutí o úpadku, a ke kterému bude možné poměrnou část daného nedoplatku přihlásit do insolvenčního řízení.

V praxi to bude znamenat, že pro poměrnou část ročního poplatku, kterou bude možné přihlásit v insolvenčním řízení, skončí poplatkové období posledním dnem kalendářního měsíce, ve kterém nastávají účinky rozhodnutí o úpadku. A pro zbývající poměrnou část daného poplatku, odpovídající zbývajícím částem roku následující po kalendářním měsíci, ve kterém nastávají účinky rozhodnutí o úpadku, začíná poplatkové období prvním dnem kalendářního měsíce následujícím po kalendářním měsíci, ve kterém nastávají účinky rozhodnutí o úpadku.

Např. Při rozhodnutí o úpadku 20. 4. 2024 se poplatkové období u ročního poplatku za odpad rozdělí na dvě části. První poměrná část poplatkového období, za které bude možné část poplatku přihlásit do insolvenčního řízení, bude vypočtena za období od 1. 1. 2024 do 30. 4. 2024. A zbytek částky poplatku bude odpovídat poplatkovému období od 1. 5. 2024 do 31. 12. 2024. Novela zároveň ošetřuje i způsob rozdělení poplatkového období v případě, kdy je insolvenčnímu soudu předložena konečná zpráva.

Ministerstvo vnitra v této souvislosti také aktualizovalo své metodické materiály k vydávání obecně závazných vyhlášek obcí a vydalo nové vzory obecně závazných vyhlášek obce. Metodické materiály naleznete [zde](#) .

Nové interaktivní vzory obecně závazných vyhlášek včetně metodického materiálu obsahující právní výklad k zákonnému zmocnění naleznete zde: <https://portal.gov.cz/kam-dal/pro-urady-ovm/interaktivni-vzory-pro-tvorbu-obecne-zavaznych-vyhlasek-obci>